

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁR EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐK:

Dr Gyarmathy Dezső,

földbirtokos.

Dr Hinléder Fels Ernő,

orsz. képviselő.

Dr Kállay Tamás,

orsz. képviselő.

Dr Pál Ernő,

ügyvéd.

Dr Viola Sándor,

ügyvéd.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olosó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Folt, amely piszkít.

Székelyudvarhely, 1905. aug. hó.

(F.) A megye közgyűlése példátlan következetlenséget cselekedett akkor, midőn megsemmisítette Székelyudvarhely város ellenálló határozatát a saját ellenállásának kimondása után. Nagy fogalomzavarral alapozta ezt a következetlen cselekedetét a községi törvényre, s így nagy tévedéssel állapította meg, hogy a városnak nem állott hatáskörében az ellenállás kimondása.

Igazán csodáljuk, hogy ezt a fogalomzavart és tévedést a polgármester is gyarapítani tudta saját szavazatával. Hiszen neki mégis bátrabban kellene vallania, hogy a községi törvény nem vonja el a városoktól a saját belügyeikben való intézkedés jogát.

Sőt az a törvény határozottan kimondja 21-ik §-ában: „A község (r. t. város) saját belügyeiben határoz; határozatait saját közgei által hajtatja végre.“ Hogy a város az alkotmány szellemének tiszteletben tartását magára nézve kötelezőnek kimondja, s hogy az emiatt beállható vexálásokért saját tisztviselőit megvédi, ez bizonyára nem másnak az ügye, hanem a város saját belügye.

Jól van, elhiszük, hogy ennek a belügynek előtérbe való állítása fontos vonatkozásokat, politikai kihatásokat is eredményezhet. De a város más belügyében való intézkedés is ép úgy feltornyosíthatja a legfontosabb érdekeket, s ha például egy nemzetiségi vágyakkal túltömött város nemzetiségi iskolát alapít, így is elő állhat a politikai kihatásoknak nemcsak zárt időig tartó, hanem folytonos sorozata.

Az a községi törvény nem is sorolja elő, hogy mit tart saját belügyeknek, csupán kiemel egy nehányat, de első sorban kijelenti a saját belügyekben való jogkört, mint általános határvonalát a községek hatalmának. Kiemeli ugyan még azt is, hogy a községek „teljesítik mindazon köteleességeket, melyek azokat törvény szerint megilletik.“

De mi következik az utóbb említett rendelkezésből?

Az következik, hogy a községek saját belügyeiket a törvények korlátainak figyelembe vé-

telével tartoznak intézni. Ha pedig nem úgy intézik, vagy intézkedésükkel anarchiát teremtenek, vagy saját lételük alapját marcangolják széjjel, akkor a törvényhatóság megsemmisítheti intézkedésüket, visszaparancsolhatja őket az okos gazdálkodásba.

Hát nézzük, vajjon törvény ellenére határozott-e úgy a város, hogy meg nem szavazott adót nem fizet, meg nem szavazott ujoncot nem állít és tisztviselőit megvédi? Bizony nem, mert olyan törvény nincs, hogy meg nem szavazott adó és ujonc szolgáltatás alá tartoznék, s hogy a városnak tisztviselőit nem volna szabad védenie. Sőt épen ezekkel ellenkező törvények vannak és ezek a községet is felszabadítják azon kezelési és ügyvezetési törvények alól, melyek alkotmányos adózás és ujoncozás munkájában megkivánják a községek funkcióját. Hiszen a maga ellenálló határozatában a törvényhatóság épen ezt mondotta ki, épen a város előző határozatának a törvényességéről tett fényes tanúságot. Hát akkor miért semmisítette meg a város határozatát hatáskör hiányának emlegetésével? Hiszen a törvényhatóság saját határozata szerint is a város tul nem lépte hatáskörét, törvényt meg nem szegett, anarchiát nem támasztott, létalapját nem marcangolta. Csak saját belügyében intézkedett úgy, ahogy az alkotmány szelleme köteleességévé tette.

Ime a példátlan következetlenség, hogy a törvényhatóság saját alkotmányvédő határozatával rettenetes disszonanciában mégis megsemmisítette a város határozatát. Megsemmisítette ebben a városi tisztviselők érdekeinek védelmére vonatkozó megállapodást is, holott saját határozatában semmiképpen se intézkedett a városi tisztviselők-ről.

De még példátlanabb a következetlenség abban, hogy a törvényhatósági határozat helyeslőleg és dicsérőleg szól a tisztviselők értekezletének alkotmányvédő határozatáról, s ezt legkevésbé sem semmisíti meg hatáskör hiánya miatt. No már a városnak is talán van annyi hatásköre, mint a tisztviselők értekezletének, s lám a város

hasonló határozatát merev hangon, minden biztosíték kiemelése nélkül mégis megsemmisítették. Hát ez még példátlanabb következetlenség.

Ez pedig a törvényhatóság bátor, önérzetes ellenálló határozatához nem illik. Olyan látszatot kelt, mintha a törvényhatóság megijedt volna a saját kuruc hangjától, s hogy ez a hang tovább ne zengjen, erőket ne fakasszon, lelkesülést ne forraljon: hát saját szájára csapott a törvényhatóság a kuruc hang után.

Nem volt ez méltóságos cselekedet, helyre kell azt pótolni. Van rá mód; persze nem a miniszterhez való felebbezés, hanem újra felvétel, vagy önálló indítvány útján. Ezt a városi tisztviselők érdekeinek védelme címén is, a helytelenül értelmezett törvénytörvi szakaszok helyes értelmezése címén is, de a törvényhatóság fényes határozatán esett folt letörzése okából is meg kell tenni okvetlenül.

Dinasztia és nemzet.

II.

„A perszonális unió eszméjét, ha nem léteznék, a bécsi udvarnak fel kellene találnia“. Ezt ugyan Kossuth Lajos mondja 1867. aug. 20-án Vác város polgáraihoz intézett levelében, de nagyon találó lett volna e mondas I. Lipót uralkodása idején is. Ekkor érezte a nemzet legjobban az osztrák rémuralom és abszolutizmus borzalmait és a dinasztianak nyílt támadását a nemzet ellen.

Dinasztia és nemzet I. Lipót 48 évig tartó uralkodása alatt állandó feszült viszonyban állottak s a más-különb jámor uralkodót tanácsosai mindenre rávették. Eleintén Montecuccoli ármánykodott ellenünk, s a törökök elleni támadások ürügye alatt, a magyar főurakat, köztük Zrinyi Miklóst, a költőt verig alázták meg.

A lealázó vasvári béke után, melynél Magyarország teljesen mellőztetett, Lipót elérkezettnek látta az időt, hogy hazánkat alkotmányától megfoszsza. A gyöngye uralkodót a hitvány osztrák tanácsosok e lépésre könnyen rábirták. Ekkor felébredt a nemzet, mint már annyiszor, mikor eleven husába vágtak profán kezek, az elégtelenség nőttön-nőtt, s Wesselényi Ferenc nádor, Zrinyi Péter, Nádasdy, Rákóczy és Frangepán Ferenc szövetséget kötöttek, amelynek

célja volt: az alkotmány által megengedett minden eszközzel Magyarország szabadságát védelmezni. Az elégedetlenség híre eljutott a bécsi udvarhoz, de Lipót király nem tett semmit annak megszüntetésére. A magyar nép oly sokat szenvedett a német zsoldos katonaságtól, hogy méltán így fakadt ki: inkább „Allah“, mint „Wer da“. S a töröktől hagyta magát inkább nyuzni, mint a gyűlölt osztráktól. A magyar akkor se vette be a német vezényszót, hogyan venné be ma, mikor elvitathatatlanul több joga van állami nyelvének minden téren való érvényesülésére.

Az alkotmányvédők, kiket tévesen neveznek a történetírók összeesküvőknek, eleintén azt akarták, hogy Lipót király egy ünnepélyes követtség által kéressék fel az idegen zsoldosoknak az országból való kiverésére és minden egyébben az alkotmány és királyi esküjének megtartására; ha pedig a király még akkor se hajlandó meghajolni a nemzet jogos kérése előtt, akkor az arany bulla értelmében fogjon a nemzet fegyvert. De erre nem volt szükség, mivel a török és Erdély segítségét vették igénybe. Sajnos azonban, a nemzeti ügy apostolai Bécs foglyai lettek s hadbírószág elé lőnek állítva. A bíróság csupa osztrák gazemberből állt; Hoher, Windischgrätz, Hörwert, Zdenko, Bucolini stb. neveket olvasunk köztük. Természetes, hogy ez az idegen banda idegen földön elítélte Zrinyit, Frangepánt s Nádasdyt. Ki is végezték őket Bécs-ujhelyen 1671. április 30-án, egyedül Rákóczy Ferenc kapott kegyelmet anyja kérelmére. Az egész országot leverte az igaztalan ítélet és kivégzés, sőt tulozta a gázságot az, hogy a kivégzettek családjai koldusbotra jutottak, mivel minden vagyonukat elkobozták és szétosztották a kormány hü bérencei közt. Ezután következtek a szomorú napok a nemzetre nézve, melyet kitörülni semmiféle „víványok“-kal nem lehet a történelemből. Ampringen Gáspár vette kezébe a kormányt, ki párját ritkító gázsággal dolgozott, persze „királyi teljhatalommal“. Kobb és Karaffa tábornokok Kassán és Eperjesen vértörvénytörvi állítottak fel s omlott a drága magyar vér a Habsburgi Lipót nagy dicsőségére. Undor tölti el a lelkét annak, ki a történelem eme gyászos lapjait olvassa. Ezért nem tudunk mi sohase feledni. A kiömlött ártatlanok vére folyton azt kiáltja fülünkbe: „Memento!“

A kegyetlen és igaztalan elnyoma-

tás végre arra készítette a nemzetet, hogy Thököli Imre vezérlete alatt fegyvert ragadjon. Ez és a töröknek Bécs elleni ostroma indította Lipót és tanácsosait arra, hogy más hurokat pengessenek. Sőt Budavár bevételét után egyidőre mintha más fény derült volna az országra. De mikor a törököt végre teljesen sikerült hazánkba kiverni, ezt érdemül tudta be magának Lipót, s ezért cserébe az ország alkotmányát kérte. És mit látunk — horribile dictu — a kezét, mely ütött, vert, tépett, marcangolt, megcsókolt a bolond, loyális magyar. Az 1687-iki pozsonyi országgyűlésen kimondották, hogy a királyi méltóság örökös legyen a utódai ne választassanak, hanem a király halála után annak legidősebb fia minden választás nélkül megkoronáztassék; továbbá az arany bulla 31. cikke, mely a nemzet ellenál-lási jogát tartalmazza, töröltessék el.

Elszörnyedünk ezen a könnyelműségen, amit akkor a rendek elkövettek. Hisz még meg se száradt a földön a hű magyarok vére, még nem kopott el a gyászruha, mit a bús özvegyek és hátramaradottak viseltek és a magyar már is elfeledte a vele történt jogtalanságokat. „Hálás” akart lenni. Oh te hála, te kétértékű fogalom, mennyire belopódzol te a szívekbe, s megingatod a lelkeket, s gyöngévé teszed az embereket, hajlékonyokká, mint az ingó nádszál. Lemondta nemzetem jogokról, melyeket soha se szerezhetsz vissza, lemondta s nyakadba varrtad a legnagyobb ellenségedet: az osztrák uralmat. Te hálás voltál én nemzetem akkor is, mikor erre a legesekélyebb okod se volt, de hátát tanusított-e valaha veled szemben az osztrák? Soha. Adott koncot, engedményeket érdekből, ha valamire szüksége volt, lett legyen az vér- vagy pénzáldozat, de őszinte igaz hálát tőle még nem élvezte soha.

(Folyt. köv.)

K. Mártonffy Imre.

A politikai helyzetről.

Hohenzollern vagy Habsburg.

Zeysig Gyula tanár aláírással Berlinben egy röpirat jelent meg. Röpiratában veszendőnek mondja a magyar-osztrák monarchiát. Felszólítja a német császárt, hogy az osztrák németeket olvassza bele a nagy Németországba, egyik fiát pedig ültesse a magyar trónra és alapíttasson vele a független magyar királyság élén magyar dinasztíát.

Egy pár nap óta az egész magyar sajtó e röpirattal foglalkozott. Igen sokan, vissza gondolva a 400 éves elnyomatásra, kedvezően fogták fel a kérdést és számtalan nyilatkozatot hallottunk olyat, hogy akár az ördöggel is lehet szövetkezni, csak kivezesse a nemzetet a megaláztatások láncolatából. Igen, tehát szövetkezünk az ördöggel is, de... itt az a bökkenő, hogy ennél veszedelmesebbel, a némettel kellene szövetkezni. Cseberből vederbe, sőt mondhatom cseberből a kutba. Ez idő szerint Ausztria 21 millió 11 fajú népével és a minket megérteni nem akaró Habsburg dinasztával van meggyűlve bajunk. Ha ellenben Zeysig tanár — ki mellesleg legyen mondva ösmeretlennek bizonyult — terve lenne keresztül vive, a jelenlegi nagy

Németország 58 millió németjével és az ahhoz csatolt ausztriai 7—8 millió némettel volna veszélyességünk. Fölöttünk uralkodna egy Hohenzollern, Északnyugaton mellettünk a nagy Németországban egy hatalmas Hohenzollern, Délkeletre Oláhországban a harmadik Hohenzollern. Ilyen nagy összeköttetések révén igen könnyen juthatnánk a poseni lengyelek sorsára, hol ugyan csak megindult a munka az elnémetesítés érdekében. Maradjunk csak úgy, a hogy vagyunk, ne keressük a megoldást a határon kívül, bizzunk önmagunkban, bizzunk jó sorsunkban és főleg bizzunk abban, hogy a történelem kényszere alatt a Habsburg dinasztia fát kell lássa, hogy trónja egyetlen biztos támasza a magyar, mert ha egész német lesz, a nagy Németország, ha pedig szláv lesz, Oroszország fogja elnyelni. A dinasztia érdeke az erős, egységes és független Magyarország. minékünk pedig a nemzeti dinasztia.

Apponyi Sopronban.

Történelem során nagy elmék feladata az élő nemzedék útját megvilágítani, irányát megadni, az együttérzőket, gondolkozókat vezetni. Apponyi egyike azoknak, kik bevilágítanak az események tömkelegébe. Szellemi világa fáklya, mely mindig világít véges elméknek, de olyan fáklya, mely nem semmisül meg a folyton égés által. Jól eső érzéssel olvassuk nagy tudású, mély hazafias érzéssel áthatott beszédeit. Az elmúlt vasárnap Sopronban tartott beszédet, melyben mostani alkotmányos küzdelmünket, s vele beszédét három részre osztja. Apponyi szerint az első a november 18-iki merénylet elkövetésével vette kezdetét; a második a Fejérváry-kormány kinevezéséhez fűződik és a harmadik a Kristóffy-féle szédelgés az általános választói joggal.

Apponyi beszéde első részében „a többségi elvet” ösmertette, kimutatja, hogy a Tisza által vezetett többség, a melynek kedvéért elkövetett a november 18-ika, a parlament akaratát föltétlenül alárendelte az uralkodó akaratának. Ez a mostani többség pedig nem az uralkodó akaratát képviseli, hanem képviseli, mint a parlamentnek hivatása, a nemzeti akaratot. Annak a többségnek az volt a nézete, hogy az alkotmánynak külső formába öltöztetett fejedelmi abszolutizmusnak érdekében szabad elkövetni államcsínyeket, szabad végig gázolni a házszabályokon, szabad végig gázolni az alkotmány biztosítékain, de annak a többségnek, a mely a nemzeti akaratot képviseli, annak joga nincsen, annak csak egy kötelessége van: kormányt alakítani, de nem a saját programja alapján, hanem a nemzettől nyert mandátumának elárulásával, az uralkodó akaratának alapján. Beszéde folyamán kifejti a programunkhoz való ragaszkodás szükségességét és kijelenti, hogy a többség csak annyiban szent, a mennyiben a nemzeti akaratot őszintén képviseli. Ha ezen követelményeinkről lemondanánk, sebet ejtenénk alkotmányosságunkon, sebet ejtenénk a parlamentarizmus elvein, sebet ejtenénk a közbizalmon, a köztisztességen.

Beszéde második részében az al-

kormányellenes kormányról emlékezve meg, igen szép szavakkal hangoztatja, „a nemzet törekvése volt, hogy megvalósuljon a 48-iki nagy alkotás, az alkotmányosságnak valódisága. A valódiság nem az, hogy neány száz ember Budapesten beüljön a képviselői állásba, napidíját huzni és tanácskozzon, továbbá, hogy néhány ember beleüljön a miniszteri székbe és ott urakodjék. Az alkotmányosság tartalma az, hogy biztosítva legyen a nemzeti akarat szerinti kormányzás.”

Beszéde harmadik részében kimutatja, hogy az általános szavazati jog a függetlenségi párt program-pontja volt, mielőtt még Kristóffy csak álmodni is merészt volna róla. Visszautasítja a csereüzletet, azt a rossz taktikát, a melyet némelyek rosszhiszeműleg hirdetnek, mások pedig elvakultságból követnek, hogy rakjuk félre a nemzeti követelményeket, fügesszük fel az alkotmány biztosításáért folytatott küzdelmünket, hogy az általános szavazati jogot így megnyerhessük. Mi a népet az alkotmány sáncaiba akarjuk bevinni, de nem az alkotmány romjaiba. Elitéli, hogy a nemzeti radikalizmust a gazdasági és szociálpolitikai radikalizmussal akarják letörni. De megtanulhatják, hogy ezen tülzásokkal szemben, mint a nemzeti önállóság és a nép minden ohajával szemben sziklaszilárdan ott áll a nagy nemzeti tradíciók letéteményese: Magyarországnak önálló függetlenségi és 48-as pártja.

Figyelemre méltó, követendő és mégis vannak meggyékben is, kik Apponyit évek hosszú során követték, míg a kiutat kereste és elhagyták, elárulták a mestert, mikor a nemzet boldogulásának igaz útjára tért. De helyszüke miatt erről más alkalommal.

Leleplezési ünnepély.

Etéden augusztus 20-án leplezték le, a birtokosság tulajdonát képező Erzsébet-házban, dicső emlékü Erzsébet magyar királyné arcképét, melyet a közbirtokosság Hermann György székelyudvarhelyi festővel festetett meg egy régebbi határozatából kifolyólag. Istentisztelet után a közönség zsufolásig megtöltötte az Erzsébet-ház disztermét, közöttük a vidékről számos idegen vendég is volt. A vármegyei központ képviselőjében pedig Dr. Sebesi János aljegyző jelent meg.

Gagyhy Lajos birtokossági elnök megnyitja után a községi dalárda elenekelte Kölcsey Hymnusát, Lőrinc András helybeli ref. énekvezér vezetésével. Majd Szilágyi Béla jogszigorló szavalt el hatásosan alkalmi költeményét. Az ünnepi beszédet Gaghy Dénes pozsonyi tanár, lapunk illusztris munkatársa tartotta, úgy tüntetvén fel a nagy királynét, mint a magyar nemzet Tündér Ilonáját, népünknek őrzőangyalát a gyászos múlt időkben. Utána Bálint Zoltán etédi kántortanító szavalt szintén nagy hatással egy másik alkalmi költeményt. A műsort a dalárda éneke fejezte be.

Délben bankett volt, melyen számosan vettek részt a helybeli és vidéki előkelőségekből. Az első felközlött Gaghy Dénes mondotta: az igaz magyar hazaszeretet állandóságára, a magyar nemzet üdvösségeért és a magyar király életéért üritvén poharát. Gaghy Lajos és Somodi Domokos, mint a vármegyei tisztikar jelenlévő tagját, Sebesi Jánost köszöntötte fel. Sebesi meg hatottan válaszolt és köszönetet mon-

dott az ünnepeltetésért. Csia Kálmán ref. lelkész az etédi közbirtokosságot éltette. Majd egymásután következtek a toasztok s a társaság vidám hangulatban estig maradt együtt.

Este az Erzsébet-ház disztermében táncvigalom volt, melyen a szintén nagyszámú előkelő közönség reggelig mulatott a Balog Janesi vezetése alatt álló székelykereszturi zenekar játéka mellett.

Az Erzsébet-képre adakoztak: Gálffy Kálmán 2 K, Jeddó Tamás 60 f, Jakabházy Gábor, Ernst Gábor 1—1 K, Gyárfás Endre 10 K, Sperker Ferenc, Orosz Lajos, Dr. Damokos Andor, Ugron János, Br. Banffy Kázmér, Bárczay Gyula 2—2 K, Tokay László 1 K, Cserer Lajos 60 f, Szász Ferenc, Vasárhelyi 1—1 K, Dr. Gyarmathy Dezső, Szabó István 2—2 K, Balázsy Sándor, Szabady Tivadar, Szabó Gábor Szentkirályi Árpád, Dr. Siró Zsigmond, Biró Dénes, Bartha Gábor, Demeter Lőrinc, Gaghy László 1—1 K, N. N. 20 f, Walter Ferenc, Kemény János, Jakab Adolf, Szabó Marton, Csia Kálmán, Lőrinc András, Piros Aurel, Szász Ferenc, Stein Vilmos, Márkos Ábrahám, Kovács Ferenc, Flórenc György, Dr. Viola Sándor 1—1 K. Fogadják szíves adományaikért ezúton is a birtokosság hála köszönetét.

Minta-méhes a Székelyföldön — székelyek nélkül.

Mint befejezett tényről számol be a „Székely Világ” c. lap társunk azon kiválóan fontos „lépés”-ről, mely a méhészetnek a „székelyföldünkön” leendő terjesztése érdekében történt — természetesen Marosvásárhelyt.

T. lap társunk nem annyira marosvásárhelyi, hogy eltagadja a *ditrói* Székely Társaság érdemét s így elismeri, hogy a *ditróiak* indították meg a mozgalmat egy külön székely méhészeti kerület létesítése s benne önálló vándor-tanítói állás szervezése iránt. Azt azonban t. lap társunk nem tudja, vagy talán tudni sem akarja, hogy a *ditróiak* is Székelyudvarhelyt ismerik amaz *egyedül* és kizárólag alkalmas helynek, ahol egy ilyen, az egész Székelyföldre kiható intézmény az összes székelyföldi vármegyékre áldásos lenne. Hiszen azt, hogy Székelyudvarhely fekszik egyedül a Székelyföld központján s körülötte vannak az összes székely vármegyék és így minden oldalról leginkább megközelíthető — c-akis a gyengébbek kedvéért és a Marosvásárhely érdekében folyton korteskedő matadoroknak kell állandóan magyarázni.

Maga Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is személyes tapasztalat nyomán ígérte meg Székelyudvarhelynek, mint székelyföldi központnak a mintaméhes felállítását. Akkor a kirendeltség nem lelkesedett az eszme iránt s évekig tartó szüntelen kérvényezésre volt szükség, míg a mostani „lépés” megtörtént — amint megbotránkozva látjuk — ismét Marosvásárhely érdekében.

Igaz, hogy a legszentebb szentnek is maga felé hajlik a karja, de a székelyföldi kirendeltség nem lehet egy város uszályhordozója, hanem az egész Székelyföld érdekeit pártatlanul felkarolni hivatott, különben elég drágán megfizetett hivatal. Nem szabad csupán a tüzhely mellé látnia, habár ott fő is leveses fazeka.

Kovács Antal országos szakfelügyelő urnak pedig nem az volt a kötelessége, hogy a kirendeltségi vezető urnál maradjon és ott nyomában véglegesnek látszó ígéreteket tegyen azelőtt, míg legalább a térképet meg nem tekintette.

De ha már így informáltak és a Székelyföld földrajzi fekvését — indokolatlanul — figyelmen kívül hagyta, a földmívelésügyi miniszteriumnak okvetlenül helyre kell hozza a hibát, — ha azt akarja, hogy egy

Székelyföldön kívül eső és így minden esetben felszeg intézményt ne létesítsen.

Mert amennyire közszükséglet képez, hogy a gödöllői országos mintaméhészet decentralizáltassék és a Székelyföld megfelelő helyén oly intézmény létesíttessék, amelynek keretében méhészeti szaktanfolyamokat tartanak: székelyföldi lelkészek, tanítók, gazdák stb. részére, épen oly annyira elhibázott dolog volna azt Marosvásárhelyre állítani fel.

Nem kevésbé szerencsétlen gondolat az is, hogy a minta-méhészet állandó felügyeletére a jelenleg Kolozsváron székelő kerületi vándortanítót helyezték át. Erre a Székelyföldnek megfelelőbb szakembere van. Olyan, aki teljesen ismeri ami viszonyainkat. Itt született, itt nevelkedett, jelenleg is köztünk él és fényes tanubizonyosságot tett arravalóságáról eddigi gyakorlatával. Miért mellőznék egy ilyen tehetséget, aki hivatott arra, hogy szívvel-lellekkel felvirágoztassa közgazdaságunknak eme fontos ágát?

Reméljük, hogy igazságos felszólalásunk illetékes helyen méltánylásra talál s a tervbe vett mintaméhészt nekünk — nálunk nélkül — nem szervezik Marosvásárhelyen.

Külföldi fürdő-levél.

Wörishofen, aug. 17.

Utazásom végcélja Wörishofen lévő, ide mintegy 40 órai vasúti utazás után érkeztem meg. Grácból este 8 órától kezdve egész éjjel döcögött a vonat a folytonosan emelkedő hegyes úton. Reggel volt már, mikor a határtól mintegy 2 órányira kiszóllítottak bennünket már-már megszokott helyünkről.

Wörgl állomásra értünk, ahol az innsbrucki, gráci és müncheni vonatok találkoznak. Alig volt reggeli 7 óra, máris néhány száz turista verődött itt össze, akik mind Innsbruck felé igyekeztek batyúval a hátukon.

Innen értünk nemsokára az 50-es években oly szomorú hírűségre vergődött Kufsteinba. A vonatról a szomorú börtön falait még lehet látni.

Érdekes beszélgetést hallottam két — úgy látszott — kufsteini öreg bácsitól. Azt mondják, hogy a napokban járt itt egy előkelő magyar ur, talán miniszter is lehetett, hogy megnézzék, alkalmas-e a rebellis magyarokat újra befogadni; tényleg azóta dolgoznak a kőművesek a várban.

Egy darabig hallgattam, de aztán én is elkezdtem egy kicsit beszélni, hogy nálunk rebellis emberek nincsenek; amit a magyar akar, az jogos kívánság, ép úgy, mintha minden önálló nemzet hadserege nemzeti kell hogy legyen.

A két bácsi ezután dörögve szállt le egyik állomáson.

Münchenig az ut gyönyörű verőfényben, mintegy 2 óráig tartott, minden állomáson kinalva a sok képes levelezőlapot és jó bajor sört.

Az egész úton itt is csak turistákat látott az ember; minden fél órában indulnak a vonatok Innsbruck felé, a hova a legtöbb turista igyekezik. Itt nem fukarkodnak a vonatokkal, mint nálunk. A sok vonat megteremti a maga utazó közönséget.

Münchenben a vasutnál óriási a forgalom, az összes érkező és induló vonatok száma 500-nál többet tesz.

Münchenben elég idő lévén egy kis sörivásra, azt is megtettem. Gondolván az oklandi sörivő kompániára is delután Wörishofenbe érkeztem. Erről egyelőre csak annyit, hogy szép hely, majd erről a legközelebbi alkalommal.

Dr. Papp Ferenc.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A jóléti bizottság alakuló gyűlése.** Udvarhelyvármegye 40-es bizottságát folyó év és hó 31-én d. u. 4 órakor, a vármegyház kistermében

tartandó alakuló gyűlésre hívta össze 6125—905. alisp. sz. alatt Ádám Albert vármegyei főjegyző. A bizottság ezen alkalommal választja meg elnökét.

— **Főtárgyalás a székelyegyleti takarékpénztár ügyében.** A csödbe jutott székelyudvarhelyi székelyegyleti első takarékpénztár ügyében a főtárgyalás folyó évi szeptember hó 18-án d. e. 8 órára, a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez kiűzetett. A főtárgyalás iránt általános érdeklődés mutatkozik. A tárgyalás előre láthatólag több napig tart.

— **A kereskedelmi kamarák decentralizálása.** Többször tettünk említést arról, hogy a kamarák székelyföldön kívül eső ipari és kereskedelmi ügyek soha sem tudják elérni azt az élénkséget, melyet a székhelyeknél tapasztaltunk. Nincs megfelelő mozgató és szervező erő. Hiányzik az általános szakértelem. Ezt a hiányt érzi maga a kereskedelmiügyi miniszterium is, a melynek ügyvezető minisztere 87602—904 sz., tehát már az előző kormány idejéből származó körrendeletével a törvényhatóságokat a kamarákkal szoros érintkezésre utasítja. Ezzel részben eleje vétetik, hogy egyes fontos ipari és kereskedelmi ügyek ahhoz nem értek által — úgy szólva — agyonütessenek s hangulat szerint történjék elintézésük. De ezzel sem szűnik meg teljesen a baj. Az iparfejlesztés stagnál. Az iparfejlesztő bizottságok évek hosszú során sem tudnak előmutatni valamelyes eredményt, mert nincs aki kezdeményezzen és a felvetett jó eszméket megvalósítsa; nincs arra hivatott szakértő vezetőjük. Az iparfelügyelettel össze kellene kapcsolni a kamarákat s minden vármegyébe, de különösen az elhanyagolt székelyföldiekbe, okvetlenül egy-egy ilyen kereskedelmi és iparfelügyelőt állítani. Ez aztán kellő tevékenységi körrel, az ügyek folytonos és közvetlen szemlélete alapján, elősegítene a dolgokat.

— **Az első tejszövetkezet vármegyéinkben.** Míg a többi székely megyékben a gazdasági haladásnak ezen fokmérője rohamosan — mondhatni gombamódra — szaporodtak, addig Udvarhelymegyében eddig az oly jóvelmet hajtó gazdasági üzem: a tejszövetkezet ismeretlen volt. Itt a nép szegényebb, tehát hátramaradottabb, mint Marostordában vagy Háromszéken, s ezzel bizalmatlanabb minden újítás ellen. Most végre a miniszteri kirendeltség itt is fölnyitotta az oly konokul elzárt kaput s Kobátfalva vidékén, a szomszédos 7 község csatlakozásával a gazdák körökkel megalkotta mult hetén az állatbiztosító szövetkezetet s most Szent István napkor Venczel Dezső állami vajmester utmutatása nyomán a tejszövetkezetet. Elnök lett Robonyi Adolf, s vele minden csatlakozott községben 1—1 társelnök. Összeirak mintegy 150 részvényt, tehát 150 fejestehénnel szeptember 15-én megkezdik az üzemet, a vaját Budapesten és Aradon értékesítik a turót pedig sajtgyárosnak adják el. A gépek felszerelése belekerül körülbelül 2000 koronába, melyet államsegélyképen kérnek a székelyföldi miniszteri kirendeltségtől. Amint a tehének száma 300-ra rug, ami remélhetőleg pár hónap múlva — midőn a most még idegenkedők is belépnek — megtörténik, akkor a tej- és vajfeldolgozó gépeket gőzüzemre rendezik be. Ma azon vidéken a tej és vajból a népnek jövedelme nincsen. Ha a tejszövetkezet megindul és jó kezekkel lesz vezetve, a tagoknak 30—40.000 korona jut kezeikhez, mint az így van más tejszövetkezetknél is, de állattenyésztésük, gazdasági üzemük is más alapokra fog helyeződni, tehát lassankint, de biztos léptekkel haladhatnak a vagyonsodás felé. Most már a jég megvan törve és a követendő példa megadatott. Legujabban most már 3

másik gazdakör tervezi az állatbiztosító szövetkezetet és a tejszövetkezet létrehozatalát. Remélhetőleg megalakulnak ezek is még az őszön.

— **Független Székelység** címen Poor Antal szerkesztésében e hó 21-én új politikai napilap első számajelent meg Marosvásárhelyt. Az első cikkelyt Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt vezére írta. Kossuth a következőket mondja: „A székelység ügye, a magyar nemzet ügye; ezt felkarolni annyi, mint a hazát szolgálni. Az a párt, mely harmincnyolc évig monopolizálta a kormányhatalmat, — elhanyagolta a székely érdekeket; — ennek továbbra is így lenni, nem szabad! Hazánk egy nagy tűzpróbán megy át; be fog bizonyulni, hogy az alkotmányosság alarc alatt volt-e, vagy valóság? Ha a nemzet ébredésének meg lesz a hatása, s a függetlenségi zászló diadalmasodni fog, a székely ügy is azon ügyek közt lesz, melyek lefoglalják a nemzeti kormány figyelmét; s a székelység is érezni fogja, az egész ország népével együtt, hogy a kormány szíven hordja érdekét, és nem tekint a népet adózási alanyak, hanem annak, a minek boldogítása, kötelességét képezi. A székelynek nevét a dicsőség fenyköre övedzi hazánk történelmében. Nem érdemelték meg a nélkülözéseket, melyekbe mint nemzet (a magyar nemzet része), egy idő óta estek. A magyar haza sokkal tartozik a székelységnek, és ha Isten megsegíti, be is fogja váltani tartozását. Mind az ami ébren tartja a székelységet az érdeklődést, rokonszenvre és támogatásra érdemes. Így a most meginduló „Független Székelység” is, melynek elítélője legyen a magyar hazafiság és a magyar tisztesség egyenes útja. Kossuth Ferenc.”

— **A közbirtokossági legelők följavítása vármegyéinkben.** Midőn a székelyföldi miniszteri kirendeltség az állattenyésztés fejlesztésének nagy akadályát, az elhanyagolt és rossz karban levő, silány, kiélt, szőrűves, borsikás, köves, tehát teljesen hasznavehetetlen legelőket erkölcsi és anyagi támogatással följavítani megkezdte ezen vármegyében is, alig követte föl hívását 5 közbirtokossággal s 1904-ben alig történt 250 k. hold területen legelőművelési munka. A nép nem igen látta be ezen kérdés nagy horderejét, megszokta, hogy szemével a régi állapotokat lássa, jobbra nem gondolt, a munkálatoktól idegenkedett, mert nem bízott azok sikerében. Főleg pedig azért idegenkedett, mert attól tartott, hogy ha valaki az ő ügyeibe beleavatkozik, akkor legelőjére „kezet tesz az állam”. Miután a mult év őszén és folyó év tavaszán az említett 5 közbirtokossági legelőjén a kirendeltség által végzetett följavítási, tisztítási, telkesítési és művelési munkálatok sikerrel jártak és látták, hogy bizony az állam nem tett kezet a legelőre, de a beavatkozásnak még haszna is lett, mert a művelt legelőkön több állat és jobban is megél, mint eddig a rosszon: most már egyik közbirtokossági a másik után kéri a kirendeltségtől közlegelőjének helyreállítását és a tenyeres munkát szívesen végezi el. 1905. folyamán most már 15 közbirtokossági (érdekes, hogy mindazon községekből, hol gazdakör áll fönn!) legelőjavítási munkatervét készítette el a miniszteri kirendeltség, összesen mintegy 2000 kat. hold területre. Az idén ősszel a munkálatokhoz hozzáfognak: Alsó-Siménfalva, Homoród-Abásfalva, Homoród-Keményfalva, Lokod, Énlaka, Bethlenfalva, Ujszékely, Fiálfalva, Fenyéd, Tordátfalva, Bágy, Méréfalva, Székelyudvarhely város, Kápolnásoláh-falu, Szentegyházsoláh-falu községekben. Ha minden hold területen csak egy darab állattal élhet több, mint eddig, úgy 2000 darab állattal tenyészthet többet a székely ugyanazon költséggel, mint az eddigi volt.

— **Az ökrök árával eltűnt.** Fábán Ferenc farkaslaki lakos Ferenc nevű 20 éves fia, apja beleegyezése nélkül a farkaslaki országos vásáron 2 drb ökröt eladott s azok árával ismeretlen helyre távozott. Most az udvarhely-járás főszolgabíró körözi.

— **A Pancsován jövő hó elején rendezendő országos baromfikiaállítás** a miniszteri kirendeltség az eddigi államilag kiosztott baromfiak tisztavérű ivadékat fogja bemutatni. A kirendeltség megbízottja Dörner Béla királyi intéző felhívta az első székely baromfitenyésztő egyesületet, hogy tagjaitól a szép és bemutatásra érdemes baromfiakat gyűjtse be, hogy a kellő kiválogatás után, az állatokat a kiállításra beküldhesse.

— **Mongolica tenyészkocák kiosztása.** A fogarasi királyi ménesuradalomból ötven darab válogatott hasas tenyészkoca érkezik a miniszteri kirendeltséghez. Ezen kitűnő tenészsanyag részben a sertésvész által kipusztult sertésanyag pótlására, részben az itt tenyésztett gyenge és helyenkint nagyon gyenge sertésállomány följavítására, a kisgazdák között fog tetemes arengeménnyel mellett kiosztatni. A kocák legnagyobb része az alsósímenfalvi és a kobátfalvi állatbiztosító szövetkezetek tagjai között lesz szétosztva, a többi egyes gazdakörök között oszlik szét.

— **Jeddy Tamás** rugonfalvi birtokos fekete, borzas, him kopója elvesztett. A megtalálót jutalomban reszesíti a tulajdonos.

— **Elveszett bélyegző.** Felsősfalva község ismeretlen módon eltévedt bélyegzőjét a járási főszolgabíró semmisnek nyilváníttotta.

SZINÉSZET.

Szombaton csaknem üres házban visszhangzott az „Orpheus a pokolban” című operette; de olyan is volt az előadás, mint a milyen a nézőtér: üres. Ki is hagytak egyes részleteket.

Vasárnap harmadszor került színre „János vitéz” lanyhább érdeklődés mellett, — reméljük — az idén utoljára. Vasárnapra más darab volt ugyan jelezve a színlapokon, de úgy látszik ez a darab szerföltött tetszik a direktor urnak is. Pedig hát a közönség egy cseppet sem kíváncsi a különböző szereposztásokra.

Hét fón a „Postás fiú” került bemutatásra fél helyárrakkal, telt ház mellett elég jó előadással.

Kedden Malonyai Dezső és Rákosi Viktor „Elnémult harangok” c. színjátéka került előadásra. Szerzők a havasi oláhság közt élő magyarok eloláhsodását, szomorú sorsát, lelki szegénységét jelenítik meg epikus, néhol erőteljes drámai formában. E színjáték szinte kiáltó példa, hogy ne hagyjuk elpusztítani a végvidéki magyarságot. Valószínűleg ez a cél vezette Rákosi Viktort is annak a bájos regényének a megírására, melyből ez a színjáték született. Tendenciózus ez minden ízében. És a szerzők eme szándéka pompásan jutott kifejezésre a négy felvonáson keresztül, ezt bizonyította a nézőközönség is, akin meglátszott, hogy megértette azt a színjátékot, melyben szeregy véreinknek ily szomorú szerep jutott. Az oláh pópa szerepét Baghy Gyula játszotta mesterien, mely tudással, úgy hogy bármely fővárosi színházban is teljes elismerést aratott volna. Különösen elárulta helyes érzékét, tudását és drámai erejét a harmadik és negyedik felvonásban. A magyar pap szerepét Ladányi Jól játszotta, habár kissé — jobban is lehetett volna. A többi szereplők szintén jók voltak. A rendezés is sikerült. Csak a közönség érdeklődése nem volt megfelelő, pedig hát ez a darab és előadás megérdemelte volna.

Legolesőbb és legesinosabb nyomtatványokat készít Betegh Pál és Társa nyomdája Székelyudvarhely.

KÖZIGAZGATÁS.

Jóváhagyott szabályrendelet A belügyminiszterium ügyvezetésével megbízott miniszter Udvarhelyvármegye vásár rendtartásáról alkotott szabályrendeletét 56.539/905. III. d. sz. a. jóváhagyta. Ezen szabályrendelet f. évi október hó 1-én lép életbe.

KÖZGAZDASÁG.

Kísérletek műtrágyákkal. A műtrágyákkal évről-évre több gazda kísérletez. Nagyon helyes ez, mert a gazdálkodási viszonyok nálunk is sok helyen nélkülözhetetlenné teszik a műtrágyák alkalmazását s ezen kísérletek a legbiztosabb utmutatói annak, hol mennyi és milyen műtrágyát alkalmazhatunk legjobb sikerrel. Helyenként az alom, s ezzel az istállótrágya hiánya, másutt a tápanyagok banszegény talaj kényszerítik a gazdát arra, hogy műtrágyát alkalmazzon. De meg a műtrágyák hathatós eszközei a termések fokozásának. A trágyázási kísérletek eredménye s általában a műtrágyák használatától függ. Ezt célozván, Ágh Endre gazd. író (Budapest VI. Teréz-körút 3) kísérletek bevezetésére azoknak, akik ez iránt hozzá fordulnak: azonfelül hogy a kisgazdákkal is megismertesse a műtrágyák használatát, minden községben, ahol erre szükség van s ahonnan meghívást kap ingyen tart ez irányú előadásokat s vezet be kísérleteket.

Felhívás a baromfitenyésztőkhöz. Hlatky Munklós, az első székely baromfitenyésztő egyesület elnöke felhívást intézett az egyes tagokhoz,

hogy az államilag kiosztott nemes baromfiak ivadékait a Pancsován, jövő hó elején rendezendő kiállításon mutassák be. A szállítási, kiállítási stb. költségeket a kirendeltség viseli. Bejelentések e hó 27-ig esz-közlendők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sándor István vendéglős. Helyben. „Ellentét a vendéglőben” c. közleményünkre küldött válasza jelen számra későn érkezett. Jövőben hozni fogjuk.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinkelér Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Hirdetmény.

Alulírott birtokossági elnök ezenel közhirre teszi, hogy Homoródvárosfalva községben a közbirtokosság tulajdonát képező koresmahelyiség **1905. évi szeptember hó 10-én d. u. 2 órakor** a községházánál megtartandó nyilvános árverésen az 1906. évi január 1-től 1908. évi december 31-ig terjedő — egymásután következő 3 évre — bérbe fog adni.

Kikialtási ár évi 300 korona. Egyéb feltételek alulírott nál meg tudhatók.

Homoródvárosfalva, 1905. aug. 17.
BARTA JÓZSEF, birt. elnök.

210. 1—2.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törv.-széknek 1905. évi 5367/p. számú végzése következtében Gyarmathy Ferenc

ügyvéd által képviselt özv. Dimény Domokosné szentpáli lakos javára Sándor Mihály és társa lokodi lakosok ellen 159 K s jár erejéig 1905. évi július hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 808 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Sándor Mihálnál széna. 2 szekér, trágya, 2 ló, 2 csikó és 2 lóham. II. Sata Jánosnál 2 ló, 2 szekér széna és lószékér. III. Sándor Ferencnél ágy-nemű, házi butorok és 4 szekér széna nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1905. évi V. 194—2. sz. végzése folytán 159 K költségek és eddig összesen 60 K 98 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Lokodban alperes lakásán leendő megtartására **1905. évi szeptember hó 4. napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1905. aug. 18-án.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉNY.

Füle község koresma- és bolthe-lyisége, melléképületeivel együtt, 1905. évi szeptember 1-től kezdve öt egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

A feltételek a községi előjárásnál meg tudhatók.

Füle, 1905. augusztus 19.

GÁSPÁR SAMU,
biró.

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye.)

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80 000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet egy millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben, készletünk egy millió.

Akácfa erdősítésre alkalmas, készletünk egy millió.

Diszcserjék sétatér, magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. 211.

Monogram - pecsétnyomók.

bélyegzők, ruhajelző eszközök, bélyegző-festékek és állandó festékpárnák dobozokban, mindenféle jelző-készülékek, címtáblák legelőnyösebben kaphatók

Betegh Pál és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszerkeszkedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 15.

Mindenkor friss hozatal!

Teljesen érett **hevesi görögdiñnye, turkesztán-, ananász-diñnye, esemeszölő** legutányosabban kapható

Gál János utóda

fűszer-, gyarmatár-, liszt-, bor- és csemegekereskedésében

Székelyudvarhelyt. 214. 1—3.

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszmunkák, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá működve ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Nyomatványokat a legszebb kivitelben készít

Betegh Pál és Társa könyvnyomtató-intézete.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.

GYARMATHY ISTVÁN

épület- és butorasztalosnál

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt

Uj iskolák felszerelése, meglévők kiegészítése, teljes irodaberedezések pontosan és legjobb kivitelben

Betegh Pál és Társa

könyv- és papírárukereskedésében Székelyudvarhelyt.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz” Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-téren fiókküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőszámokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárúkat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztlet közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fiókküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Uti bördők a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolesőbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakéfék